

Ilkka Heilä ja B. Virtanen: **MATKALLA NÖYRÄT AMMATTIMIEHET MAINEESEEN**

Haastattelu Ismo Lehtonen ja Vesa Kataisto

Raisiolainen Ilkka Heilä, B. Virtanen, Maailmojen luoja ja Lakituvan tekijä ei pidä itseään varsinaisena sarjakuvapiirtäjänä. Hän sanoo vain piirustele- vansa ja painottaa, että teksti on hänen sarjoissaan kuvaa arvokkaampi.

Heilän sarjakuvaura ulottuu jo kolmannelle vuosikymmenelle. Hän oli mukana Turun Sarjakuvakerhon perustavassa kokouksessa 1973. Jo edellisellä vuonna Sarjoksen päätoimittaja Veikko Savolainen oli hyväksynyt Heilän Radikaali-sarjan julkaistavaksi.

Vuonna 1989 Uusi Suomi ja Bulls-syndikaatti järjestivät strippikilpailun. Nykyistä jähmeäpiirteisempi B. Virtanen sijoittui kisassa kolmanneksi, niinpä Heilä sai julkaisusopimuksen. B. Virtanen aloitti maailmanvalloituksensa Nilsillä ilmestyvässä Pitäjäläisessä. Tämän jälkeen Virtanen on vaeltanut parinkymmenen lehden sivulle. Syndikaatin käytännön mukaisesti Heilä lähettää ensin jokaisen stripin Bulls:ille Tukholmaan, jossa ne monistetaan ja lähetetään suomalaisiin lehtiin. Toistaiseksi B. Virtanen seikkailee vain suomeksi. Lakitupaa on kaavailtu myös ulkomaan levitykseen, mutta projekti on vielä kesken.

VK: Millainen perhe sinulla on?
IH: Perhettä minulla ei ole, on vain Pasi-niminen kissa. Se B. Virtasessa harvoin näkyvä kissa on myös samannimi-

nen.
VK: Millainen asuinpaikka Raisio on luovan työn tekijälle?

IH: Kyllä se ihan hyvältä tuntuu. En mä siellä vielä kovin kauan ole ollut, mutta Raision kirjasto otti jo mun näyttelyn. Turusta minä olen kotoisin, Raisiossa asun "vahingossa".

VK: Mistä kiinnostus sarjakuvaan lähti?
IH: Varmaan Aku Ankoista ihan pienestä, ja sitten sanomalehtisarjakuvista. Kylmä sitten Asterixit ja Tintit ja muut kaikki hankin, kun ne tuli.

VK: Missä vaiheessa kiinnostuit itse sarjakuvien tekemisestä?

IH: Varmaan alle kymmenen ikäisenä. Jotain Robin Hoodia muistan tehneeni.

VK: Seikkailujuttuja?
IH: Joo. Sellaisiin pieniin vihkoihin. Oppikoulussa tehtiin muutaman kaverin kanssa sellaisia, joissa oli jottain juontakin olevinaan, seikkailua ja huumorii.

VK: Entä muut esikuvina toimineet sarjakuvat? Onko niissä sellaisia sarjoja, joita luet edelleenkin, tai mitkä ovat tämänhetkisiä suosikkejasi?

IH: Mitähän mä nyt luen... Hesarin, Turun Sanomien, Iltalehden ja Iltasanomien sarjat luen kaikki. Niissä on hyviäkin joukossa.

VK: Dilbertiä et kuulemma lue?

IH: Mä yritän välttää sen lukemista. Iltalehdessä ne (Dilbert ja B. Virtanen) on päällekkäin, mutta eihän mun sitä

omaakaan tarttis lukea - pitää lopettaa molempien lukeminen.

VK: Muistan, että jossain yhteydessä olisit maininnut Pulterin?

IH: Joo, Pulteri, Velho, Masi ja Lätsä 60-luvulla, ne on varmaan ne tärkeimmät vaikuttajat.

VK: Luetko Sarjainfoa?

IH: Kyllä mä sitä olen lukenut, ja varmaan luen vastakin, kun ei ne haukku-neet Virtanen-albumia.

VK: Mitä muuten pidät parhaana inspiraation lähteenä? Päivälehdet luet ilmeisesti aika tarkkaan, mutta varsinaista toimistovirkailijan taustaa sinulla ei ole.

IH: Ei ole, mutta kyllä mä tommosia olen kokenut. Toimiston ei välttämättä tarvitse olla se työpaikka.

VK: Olit postivirkailijana aika pitkään.
IH: Postimiehenä, paketteja lajittele-massa.

VK: Kuinka monta vuotta?
IH: Aika monta.. kymmenisen ja enem-mänkin, en muista.. ööö.. joku seittä-mäntoist vuotta.

VK: Piirtämistä et jättänyt. Silloiset työ-kaverisi ovat kertoneet, että teit heistä karikatyyreja ja muita pilapiirroksia.

IH: Niitä tuli tehtyä. Siellä (postissa) oli seinäläni niitä. Just olin käymässä yhden vanhan työkaverin luona, sen kenestä mä olin niitä eniten piirtänyt. Kaveri oli niit vieny kottiin, hänellä oli ne kansiossa. Ne oli aika hauskoja, parasta työtä mitä olen tehnyt.

VK: Sen ajan piirrokset ovat ikävä kyl-

B. Virtanen

lä niin sisäpiiritavaraa, ettei niitä kannata julkaista. Mutta olit mukana jo Turun Sarjakuvakerhon perustavassa kokouksessa.

IH: Kyllä, Markku Haapion (kerhon ensimmäinen puheenjohtaja) kans oliin.

VK: Osallistuitko myös Tarzan-seminaariin?

IH: En mä muista, siit on jo niin paljon aikaa. Siitähän tehtiin joku kirjakin. Sarjakuvakerhosta löytyi myös Matti Ponkamo, joka on mun käsikirjoittaja paris jutus (Lakitupa, Maailmojen luoja).

VK: Teiltähän on tulossa tekstipainot-teisempi kirja, "Oletko työpaikkasi B. Virtanen"...

IH: Se on nyt työn alla, katotaan mitä tulee. Jotain semmoista, nimet ja muut on vielä auki.

VK: Muistatko millaista palautetta Radikaali sai?

IH: Kyllähän Joonas siitä tykkäsi, pyysi lisää kun lähetin. Ei niitä kovin montaa ilmestynyt, kun Sarjiskin tuli niin harvoin.

VK: Millainen sarja se oli?

IH: Ei kovin hyvä. Siinä oli vitsejä ja jotain sanomaakin.

VK: Millaisia piirustusvälineitä käytät?

IH: Alkuun oli tavallinen konekirjoitus-paperi, mutta sitä (merkkiä) ei enää saa, joutuin ottamaan tilalle huonompaa.

Kyninä on nää kertakäyttökynät, Pilot finelinerit, kuitukärkikynät vai mitä nämä on. Niitäkään ei saa enää oikein mistään. Kirjoitan strippejä ensin paljon ja ryhdyn sitten piirtämään. Teen ensin lyijykynäpiirroksen ja tussaan valopöydällä siitä suoraan läpi. Keräilijät vois ostaa multa nämä lyijykynäluonnokset, mulla alkaa olla niitä niin paljon etten tiedä mitä niillä tekisin, kaikki paikat täynnä. Melkein kaikki luonnokset ovat tallella.

Nykyisistä työskentelytavoista kysyttäessä Heilä kertoo piirtävänsä kerralla enemmän, ja sitten tekevänsä muita hommia. B. Virtaselle on omistettu pari päivää viikossa.

IL: Miten B. Virtasen hahmot syntyivät?

IH: En muista enää mistä ne lähti, mieleen tuli vaan sellainen alistunut, luisu-harteinen tyyppi. Matti Ponkamon kanssa tehtävässä Lakituvassa on hahmoina kaikki amerikkalaisen oikeussalin kliseet (karikatyyrit), kuten syyttäjä ja puolustus-asianajaja. Se on muodoltaan aivan samantyyppinen kuin Virtanen.

IL: Miten ideat sulle tulee?

IH: Miettimällä väkisin. Ei se kyllä mitään työntekoa ole.

IL: Sinulla ei kuitenkaan kovin kauaa mene kun teet ihmisille signcerauspiir-roksia.

IH: Älä yllytä, nyt tämän jälkeen se ei suju ollenkaan nopeasti.

IL: Miten sarjan suosio on vaikuttanut elämäsi?

IH: Ei pahemmin, ihmiset eivät vielä tunnista minua kadulla.

IL: Virtasen teolla kuitenkin elät?

IH: Se riippuu siitä mimmoseen elantoon tyytyy. Mä tyydyn aika vaatimat-tomaan, pennosiin.

IL: Onko sarjakuva taidetta?

IH: Mikä vaan on taidetta jos se sellai-seksi katsotaan.

Tulevaisuus lupaa Heilälle vielä parempaa. Ainakin Turun seudulla B. Vir-tasesta on tullut ilmiö. Ensimmäisen al-bumin, Arkipäivän sankarin (Arktinen banaani), ensimmäinen painos (1500 kpl) loppui yhdessä päivässä.
IH: On se se ihmeellistä, kirjansuulla-kin meni ykkösalbumia koko ajan. Mukavaltahan se tuntuu.

Myöskään kakkosalbumi B. Virta-nen ratsastaa jälleen ei kovin kauaa kauppojen hyllyillä vanhene. Seuraavaa kokoomaa täytyy odottaa ensi syksyyn, mutta välissä (ystävänpäiväksi) ilmestyy varhaisia B. Virtasia sisältävä pokkari. Äskettäin markkinoille ovat tulleet Cupika Oy:n tuottamat B. Virtanen-postikortit, pöytäkalenteri, klemmari- ja kynätelineet sekä t-paidat. Myös lehti-en sivuilta Virtasta luetaan ahkeraan. Turun Sanomat meni pienentämään sarjan ruutukokoa, mutta yleisön palau-te muutti kuvakoon ennalleen.
IH: Yleisölle vinkiksi: Jos lehti menee pienentämään sarjakuvia, niin soittakaa sinne.

VK: Vielä lopuksi: Mikä toimistotarvi-ke olisit?

IH: Jaa minäkökö? Jokin täysin hyödy-tön, mikä kuitenkin vähän viihdyttää... joku semmonen...

(Heilä miettii pitkään. Rei'ittäjän ja ni-tojan hän hylkää "liian hyödyllisinä.")

IH: Klemmari. ○

Lakitupa

Maailmojen luoja

